

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně **L. H.**, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1/376, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 5. 2019, č. j. 18 Ad 28/2018-25, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku, kterým Krajský soud v Ostravě zrušil rozhodnutí stěžovatele ze dne 21. 6. 2018, č. j. MPSV-2018/124784-923, sp. zn. SZ/MPSV-2018/89931-923. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě ze dne 19. 3. 2017 č. j. 153241/2018/OOI, kterým byla žalobkyni odejmuta dávka pomoci v hmotné nouzi, doplatek na bydlení, ode dne 1. 11. 2014.

[2] Kasační stížnost stěžovatele byla spojena s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Žádost o přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňuje tím, že v současné době nelze dostát podmínkám stanoveným v napadeném rozsudku krajského soudu tak, aby při opětovném řízení před tímto soudem obstálo odůvodnění rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení. Stěžovatel se domnívá, že argumentace v odůvodnění napadeného rozhodnutí ve vztahu ke stanovení výše odůvodněných výdajů na pevná paliva je dostačující i pro odůvodnění návrhu na přiznání odkladného účinku. Uvedl, že žalobkyni přiznáním odkladného účinku žádná újma nevznikne, neboť ani zohledněním jiných (skutečných) nákladů by nárok na dávku nezůstal zachován. Dodal, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[4] Žalobkyně ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku uvedla, že návrh stěžovatele postrádá dostatečně konkrétní tvrzení o jemu hrozící újmě. Žalobkyně se domnívá, že stěžovateli nemůže vzniknout nenahraditelná újma, neboť ani nesplnění podmínek, které jsou na odůvodnění jeho rozhodnutí kladeny krajským soudem, nemá vůči němu žádný sankční následek. Není ani pravdou, že by žalobkyni vyhověním návrhu žádná újma nevznikla. V této fázi řízení není možné tvrdit, že by nárok na dávku nezůstal zachován. Naopak, pokud by se v dalším řízení před stěžovatelem ukázalo, že zachován zůstal, vznikla by žalobkyni značná materiální

újma. Je nutné zohlednit, že v dané věci se jedná o dávku pomoci v hmotné nouzi, která měla žalobkyni pomoci překlenout po určitou dobu nepříznivou sociální situaci její rodiny. Žalobkyně byla v souvislosti s touto situací vystavena i velké psychické újmě. Poukázala také na skutečnost, že celý spor probíhá již více než 4 roky, stěžovatel však ani po druhém zrušení jeho rozhodnutí krajským soudem nebyl schopen nalézt řešení, které by odpovídalo požadavkům zrušujících rozsudků. Namísto toho stěžovatel celé řízení jen protahuje. Podle žalobkyně stěžovatel ani blíže nerozvedl, v čem spatřuje veřejný zájem. Žalobkyně se domnívá, že přiznání odkladného účinku by bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem; ten spatřuje v rychlém, řádném a dostatečně odůvodněném rozhodování správních orgánů, které respektuje legitimní očekávání jeho adresátů. Tyto zásady však stěžovatel opakovaně porušuje nerespektováním závazného právního názoru vysloveného krajským soudem již ve dvou ve zrušujících rozsudcích.

[5] Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem* (toto ustanovení se užije přiměřeně v řízení o kasační stížnosti – viz § 107 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy reflektuje na jedné straně hledisko veřejného zájmu, při současném porovnání újmy stěžovatele (nebude-li odkladný účinek přiznán), s možnou újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám (bude-li odkladný účinek přiznán), jako hledisko druhé. K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, osvědčí-li stěžovatel, že jeho újma, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, by byla nepoměrně větší oproti případné újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno, a současně teprve poté, co vyloučí kolizi odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[6] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu. Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. Rozhodnutí o odkladném účinku je rozhodnutím předběžné povahy, kterým Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá (ani nemůže předjímat) výsledek meritorního posouzení věci.

[7] Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval ve své četné judikatuře, správní soudy poskytují primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana účastníka správního řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik nepoměrně větší újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, tak budou na straně žalovaného správního orgánu představitelné nepochybně v omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. Podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS, se tak u odkladných účinků přiznávaných správním orgánům bude jednat o případy výjimečné, „*kdy odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož obroženi bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinku vznikne jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem. Žalovaný musí stejně jako žalobce újmu tvrdit a osvědčit, tj. vysvětlit, v čem tato újma a její intenzita spočívá.*“ Z hlediska tvrzené újmy, její intenzity a jejího osvědčení proto musí žalovaný správní orgán dostát stejným nárokům jako žalobce. Újmou žalovaného není ohrožení jakéhokoliv veřejného zájmu, tj. například zájmu na jednotném postupu správních orgánů či na procesně

pokračování

hladkém průběhu řízení. V usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006-49, č. 1255/2007 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvádí jako relevantní situaci pro udělení odkladného účinku případy vrácení řídicího oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, či udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[8] Dále je třeba připomenout, že hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická či bagatelní. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě pak musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s účinky napadeného rozsudku krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem (viz např. usnesení zdejšího soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 10 Ads 313/2016-27). Podle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu tak například nelze spatřovat nenahraditelnou újmu způsobenou žalovanému v tom, že mu bude krajským soudem uložena povinnost vyplatit žalobci dávku důchodového pojištění, přeplatek na dani apod. (srov. usnesení ze dne 20. 9. 2006, č. j. 6 Ads 99/2006-33 či usnesení ze dne 5. ledna 2005, č. j. 1 Afs 106/2004-49, č. 982/2006 Sb. NSS).

[9] Stěžovatel svůj návrh na přiznání odkladného účinku odůvodnil neschopností vyhovět požadavkům na odůvodnění nově vydaného rozhodnutí (ve vztahu ke způsobu stanovení nákladů na tuhá paliva) uvedeným v napadeném rozsudku krajského soudu. V důsledku toho by ani nové rozhodnutí nemuselo při následném přezkumu před krajským soudem obstát. Důvody nemožnosti dostat požadavkům zrušujícího rozsudku však blíže nerozvedl, pouze odkázal na odůvodnění svého (krajským soudem zrušeného) rozhodnutí. Uvedl toliko, že ani zohledněním skutečných nákladů žalobkyně, by jí nárok na dávku, doplatek na bydlení, nemohl vzniknout.

[10] Po předběžném prostudování napadeného rozhodnutí Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel v tomto rozhodnutí nikterak netvrdil ani neosvědčil existenci jakékoli výjimečné okolnosti ve výše uvedeném smyslu, jejíž intenzita by mohla zdejší soud vést k závěru o splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Nadto je třeba uvést, že rozhodnutí stěžovatele bylo krajským soudem zrušeno pro nepřezkoumatelnost, neboť v něm stěžovatel na straně jedné vycházel z již neúčinné vyhlášky č. 152/2001 Sb., na straně druhé však hodnoty pro výpočet dávky získával z nedostatečně konkretizovaných podkladů. Ve vztahu ke zrušovacími důvodům krajského soudu, respektive k tomu, proč nemůže vyhovět požadavkům krajského soudu kladeným na odůvodnění svého rozhodnutí, pak stěžovatel neuvedl nic konkrétního. Stěžovatel tak nepředestřel žádné konkrétní skutkové okolnosti, z nichž by bylo možné dovozovat ohrožení důležitého veřejného zájmu, které by představovalo nepoměrně větší újmu předpokládanou v § 72 odst. 3 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebyly splněny.

[11] Z uvedeného důvodu proto zdejší soud podle § 107 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s., kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2019

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu